

Haberler > Burhanettin Duran > Erdoğan Erdoğan'dır; ne Abdülhamit ne Mustafa Kemal!

01 Ekim 2016, Cumartesi

BURHANETTİN DURAN

Erdoğan Erdoğan'dır; ne Abdülhamit ne Mustafa Kemal!

Yaşadığımız dönüşümü güçlü liderler üzerinden tartışmaktan hoşlanıyoruz. Modernleşme serüvenimizdeki kırılmalara ya da değişime dair kanaatlerimizi liderlere olan sevgimizle ya da nefretimizle anlatmayı seviyoruz.

Bu eğilimimiz tarihin halkalarını birleştirmekte ve anlamlandırmakta oldukça kullanışlı. İktidar konsolidasyonu sağlayabilen aktörler başarının ya da hataların sembolü olarak hafızalara kaydediliyor. Böylece gerektiğinde liderlerin algısı taraftarları ve muhalifleri nezdinde sürekli yeniden üretiliyor.

Bu algıların tarihi gerçekliğe ne kadar uygun olduğundan ziyade kitlelere ilham verebilmesi önemli oluyor. Liderlerden alınan ilhamın siyasi- ideolojik çizgileri belirlemesi sadece sağa özgü değil. Menderes ve Özal muhafazakâr kesimler için, Ecevit sol çevreler nezdinde ülkenin selameti için üretilen ideolojik önerilerin etraflarında somutlaştığı liderler. Ancak modernleşme tarihimizde özellikle üç siyasi şahsiyet yoğun bir polemik konusu olarak öne çıkıyor: II. Abdülhamid, Mustafa Kemal [Atatürk](#) ve Recep Tayyip Erdoğan. Ve elbette birbirleriyle yapılan kıyaslama üzerinden övme ya da yerme amacıyla. Böylece yarışan siyasi duruşlar tarihi yeniden yazıyor zihinlerde; zaferler ya da hezimetler, başarılar ya da ihanetler olarak...

Jön Türklerin devamı olan Kemalistler Mustafa Kemal'i yeni bir devletin muzaffer kurucusu olarak selamlarken Abdülhamid'i imparatorluğu dağıtan "**müstebit**," "**kızıl sultan**" olarak resmettiler. Cumhuriyet dönemi İslamcılar ise Abdülhamid'i, Mustafa Kemal'in aksine, İslami değerlerle barışık, alternatif bir modernleştirici, "**ulu hakan**" olarak yücelttiler. Osmanlı son dönemi aydınlarını da, İslamcılar dahil devletin âli menfaatlerini anlamamak ve Abdülhamid'i yalnız bırakmakla eleştirdiler. Bugün Erdoğan'ı sevenler de muhalifleri de hem Abdülhamid hem Mustafa Kemal'le kıyaslamalar yaparak içinde geçtiğimiz dönemi anlamlandırmaya çalışıyor. Karşıtları gözünde Erdoğan Mustafa Kemal'in kurduğu rejimi yıkan "**otoriter**" bir lider. Ve sonu Abdülhamid gibi olacak...

Sevenlerine göre ise Erdoğan içerden ve dışarıdan gelen saldırılara karşı ikinci [kurtuluş](#) savaşını veren bir kahraman. Ve Abdülhamid'e yapıldığı gibi yalnız bırakılmamalı... FETÖ dahil iç ve dış düşmanların kampanyası karşısında uyanık olunmalı...

Abdülhamid, Mustafa Kemal ve Erdoğan... Tümüyle farklı kişilikler... Yaşam tarzları, Batı ya da İslam anlayışları ve özel hayatları karşılaştırılabilir belki. Ancak önemli olan üçünün de tarihi bir dönüm noktasında ülkenin başında olmaları. Bence öne çıkan ortak noktaları da her birisinin modernleşme serüvenimizin kritik dönemlerinde iktidar konsolidasyonu sağlamış liderler olması. Ülkenin kaderini

şekillendiren temel tercihleri belirlemiş olmaları. Ve karşılaştırılması gereken şey ise iktidar konsolidasyonunu nasıl gerçekleştirdikleri.

Büyük güçler kavgasında Osmanlı devletini ayakta tutmaya çalışan Abdülhamid Meşrutiyeti askıya alarak otoriter bir modernleşme yolunu seçti. Dağılan imparatorluktan yeni bir cumhuriyet çıkaran Mustafa Kemal ise zaferden sonra Kurtuluş Savaşı koalisyonunu dağıttı. Muhafızlarını tasfiye ederek yarı otoriter- yarı totaliter özelliklere sahip bir modernleşme projesi yürüttü. Neticede Kemalist miras Türkiye'de demokrasiyi yerleştirmeyi zorlaştıran birçok vesayetçi unsuru barındırdı. AK Parti iktidarı bile hâlâ demokrasinin konsolidasyonu ile uğraşiyor. FETÖ ve PKK yapılanmaları ile boğuşmak durumunda.

İktidarını demokratik seçimlerle konsolide eden Erdoğan ise Birinci Dünya Savaşı sonrası kurulan düzenin çöktüğü ve sınırların yeniden çizildiği bir bölgenin yakıcı sorunları ile uğraşiyor. Yeni bir otoriter modernleşme uygulama şansı da yok. Hem ülkenin bekasını devam ettirecek riskli iç ve dış politika kararlarını almak durumunda. Hem de gücünü aldığı milli iradeyi yansıtan demokratik kurumları yeniden inşa etmek amacıyla.

Neyse ki 15 Temmuz sivil direnişinin gösterdiği üzere Abdülhamid gibi yalnız bırakılmayacak, güçlü bir desteğe sahip.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları *Turkuvaz Medya Grubu'na* aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Halep krizi nereye gidiyor? (30.9.2016)**
- > **Amerikan karşıtlığı kimin sorunu? (27.9.2016)**
- > **Washington'daki dağınıklık bir fırsat olabilir (24.9.2016)**

SABAH

SABAH